

Grønne lån til sparebanker

Kredittforeningen for Sparebanker

Rapport

3. kvartal 2023

(urevidert)

Nøkkeltall

	3. kv. 2023	3. kv. 2022	Hittil i 2023	Hittil i 2022	Året 2022
Resultat (mill.kr)					
Netto renteinntekter	2,53	1,42	6,82	4,09	6,21
Personalkostnader	0,93	0,94	2,23	2,29	3,03
Totale driftskostnader	1,56	1,68	4,15	4,31	5,58
Gevinst/tap(-) på finansielle instrumenter	0,50	-0,22	0,62	-0,72	-0,42
Resultat før skatt	1,47	-0,48	3,27	-0,95	0,19
Resultat etter skatt	1,04	-0,38	2,27	-0,78	0,05
Regnskapsposter (i % av GFK)					
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	3 884	3 910	3 845	4 054	3 994
Netto renteinntekter	0,26 %	0,14 %	0,24 %	0,13 %	0,16 %
Personalkostnader	0,10 %	0,10 %	0,08 %	0,08 %	0,08 %
Totale driftskostnader	0,16 %	0,17 %	0,14 %	0,14 %	0,14 %
Resultat før skatt	0,15 %	-0,05 %	0,11 %	-0,03 %	0,00 %
Resultat etter skatt	0,11 %	-0,04 %	0,08 %	-0,03 %	0,00 %
Balanse (mill.kr)					
Brutto utlån	3 758	3 786	3 758	3 786	3 686
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	3 638	3 705	3 638	3 705	3 576
Forvaltningskapital	3 863	3 913	3 863	3 913	3 790
Andre nøkkeltall (%)					
Vekst i utlån (siste 12 mnd.)	-0,7 %	-11,7 %	-0,7 %	-11,7 %	-8,4 %
Kostnader i % av totale inntekter	51,5 %	140,0 %	55,9 %	128,1 %	96,6 %
Kostnader i % av totale inntekter ekskl. gevinst/tap på fin. instr.	61,8 %	118,6 %	61,0 %	105,6 %	90,1 %
Kapitaldekning	28,2 %	26,0 %	28,2 %	26,0 %	27,8 %
Ren kjernekapitaldekning	21,8 %	16,7 %	21,8 %	16,7 %	21,3 %
Uvektet kjernekapitaldekning	4,4 %	4,0 %	4,4 %	4,0 %	4,3 %
LCR	2 219%	5 575%	2 219%	5 575%	4 804%
NSFR	101%	100%	101%	100%	101 %

Selskapet

Kredittforeningen for Sparebanker (KfS) ble stiftet i 2004 som en forening av låntakere.

KfS har som formål å yte mellomlange og langsiktige lån til medlemmene som etter vedtektene bare kan være norske sparebanker. KfS har siden etableringen hatt en avtale om administrasjonssamarbeid og kostnadsdeling med Eiendoms kreditt AS.

Forretningsidé og strategi

KfS er et «non profit foretak» hvor formålet er å tilby medlemsbankene langsiktig finansiering til gode betingelser. Brukernytten er det bærende motivet for virksomheten. Med utgangspunkt i store innlån, lave driftskostnader og begrenset inntjeningsbehov, skal KfS være i stand til å gi konkurransedyktige lån til sparebankene.

Regnskapsprinsipper

Fra 01.01.2020 rapporteres regnskapet i henhold til IFRS. Kvartalsregnskapet er utarbeidet i samsvar med IAS34 om delårsrapportering.

Regnskap 3. kvartal 2023

(Tall for 3. kvartal. 2022 i parentes)

Selskapet opererer med lave utlånsmarginer og renteavkastningen på egenkapitalen utgjør derfor en viktig del av netto renteinntekter. Resultatet i tredje kvartal påvirkes positivt av at et stigende rentenivå gradvis synes igjen i økte netto renteinntekter og i resultatet.

Netto renteinntekter var i tredje kvartal 2,53 mill.kr (1,42 mill.kr), tilsvarende 0,26% (0,14%) av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Økte netto renteinntekter skyldes i hovedsak et høyere rentenivå sammenlignet med samme periode i fjor.

KfS har en likviditetsportefølje bestående av obligasjoner og obligasjonsfond for å dekke pålagte likviditetskrav og til plassering av overskuddslikviditet. Selskapets forsiktige risikoprofil innebærer at selskapets kapital forvaltes konservativt og er plassert i pengemarkedet med flytende rente. Verdiendring på finansielle instrumenter var i tredje kvartal positiv og utgjorde 0,50 mill.kr (-0,22 mill.kr).

Totale driftskostnader utgjorde 1,56 mill. kr (1,68 mill. kr) og utgjør 0,16% (0,17%) av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Lønn og generelle administrasjonskostnader utgjorde 1,52 mill.kr (1,63 mill.kr) og andre driftskostnader var 0,04 mill.kr (0,05 mill.kr).

Resultat før skatt var i tredje kvartal 1,47 mill.kr (-0,48 mill.kr). Resultatet etter skatt var 1,04 mill.kr (-0,38 mill.kr). Resultat etter skatt utgjør på årsbasis 0,11% (-0,04%) av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Regnskap pr. 30.09.23

(Tall pr. 30.09.22 i parentes)

Netto renteinntekter utgjorde etter tre kvartaler 6,82 mill.kr (4,09 mill.kr), som tilsvarer 0,24% (0,13%) av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Økte netto renteinntekter skyldes effekten av et høyere rentenivå.

Verdiendring på finansielle instrumenter var positiv og utgjorde 0,62 mill.kr (-0,72 mill.kr).

Lønn og generelle administrasjonskostnader utgjorde 3,95 mill.kr (4,14 mill.kr) ved utgangen av tredje kvartal. Andre driftskostnader utgjorde 0,20 mill.kr (0,17 mill.kr). Totale driftskostnader utgjorde 0,14% (0,14%) av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Resultat før skatt var positivt med 3,27 mill.kr (-0,95 mill.kr). Resultatet etter skatt var positivt med 2,27 mill.kr (-0,78 mill.kr). Resultat etter skatt utgjør på årsbasis 0,08% (-0,03%) av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Balanse per 30.09.2023

(Tall per 30.09.2022 i parentes)

Utlån og forvaltningskapital

Sparebankene har i en lengre periode hatt en god innskudds- og likviditetssituasjon. Som følge av økte renter og utgang i kredittpåslagene har sparebankene prioritert å øke innskuddene og finansiering av boliglån gjennom boligkreditselskapene. Dette har redusert behovet for nye senior låneopptak i markedet.

Hittil i år har KfS hatt en utlånsvekst på 1,8%. Det er utbetalt 485 mill. kr i nye utlån hittil i år. I samme periode er det innfridd lån med 420 mill. kr. Siste 12 mnd. er utlån redusert med 28 mill.kr. Totalt 39 banker har lån i KfS og samlede utlån utgjør 3 758 mill.kr.

KfS ønsker å ha en aktiv rolle i å kanalisere grønn finansiering til sparebankene. I konkurranse med andre finansieringskilder til bankene tror vi grønne lån fra KfS blir viktig fremover. Ettersom det per i dag er et begrenset antall utlån til grønne formål i hver enkelt bank, og det er relativt ressurskrevende å utstede grønne obligasjoner, vil bruk av KfS som felles utsteder av grønne obligasjoner være både effektivt og ressursbesparende for sparebankene. Av selskapets kunder har allerede 2/3 tatt opp grønt lån og veksten i grønne lån er på 15% siste 12 mnd.

Forvaltningskapitalen var ved utgangen av tredje kvartal 3 863 mill.kr. (3 913 mill.kr.)

Innlån

Det er per 30. september 2023 emittert obligasjoner pålydende 455 mill.kr (585 mill.kr). Netto utestående obligasjonsgjeld er 3 613 mill.kr (3 685 mill.kr).

KfS har utarbeidet et grønt rammeverk for finansiering av lån til grønne formål i den enkelte sparebank. Under rammeverket kan sparebanker finansiere boliger, næringsbygg, fornybar energi, elektriske transportmidler og tiltak innen energieffektivisering. Sustainability har avgitt en «Second Party Opinion» og vurderer rammeverket til å være «troverdige og virkningsfullt» og i tråd med Green Bond Principles 2018. All dokumentasjon om selskapets Green Bond Program finnes på selskapets hjemmeside.

- [Grønt rammeverk](#)
- [Second-Party Opinion](#)

Per 30.09.2023 har selskapet utstedt 1 326 mill.kr. (1 156 mill.kr) grønne obligasjoner. De fire grønne obligasjonslånene er notert på ABM Nordic og merket med ESG.

KfS rapporterer i henhold til eget rammeverk på låneformål og klimaeffekter av midlene som er lånt inn. Rapporten er tilgjengelig på selskapets hjemmeside.

- [Impact Report](#)

Likviditetsgrad og langsiktig finansiering

Selskapets likviditetsdekningsgrad (LCR) er på 2219%, og langsiktig stabil finansieringsgrad (NSFR) er 101 % per 30. september 2023.

Rating

KfS har en langsiktig issuer rating A- (outlook stable) fra Nordic Credit Rating. KfS har også en langsiktig/kortsiktig senior usikret issue rating på

A-/N2. Ratingen tilfredsstillende kravene til «investment grade». Ratingen bekrefter høy kvalitet og lav kredittisiko i utlånsporteføljen.

Eierforhold, egenkapital og kapitaldekning

Den ansvarlige kapitalen i KfS består av medlemsinnskudd, egne fond og egenkapitalbeviskapital. Medlemsinnskuddene utgjør selskapets rene kjernekapitalinstrument. Etter at et lån er innfridd tilbakebetales medlemsinnskuddet etter forutsetninger angitt i vedtektene.

Egenkapitalbeviskapitalen på 50 mill.kr teller i kapitaldekningssammenheng som tilleggskapital. Per 30.09.2023 hadde foretaket en samlet ansvarlig kapital etter fradrag på 220,54 mill.kr. Kapitaldekningen er 28,2% hvorav ren kjernekapital og kjernekapital utgjorde 21,8%. Uvektet kjernekapital utgjorde 4,4%. KfS har et minstekrav til ren kjernekapitaldekning og uvektet kjernekapitaldekning på hhv. 12,95% og 3,0%. Beregningen er nærmere beskrevet i note 8 til regnskapet.

Vedtektsendringer – tilpasning til CRR2

Finanstilsynet offentliggjorde i desember 2022 en vurdering fra The European Banking Association (EBA). EBA mener at verken sparebankenes egenkapitalbevis eller medlemsinnskudd i KfS oppfyller alle kriteriene for ren kjernekapital i CRR.

Når det gjelder KfS mener EBA at foreningens vedtekter som regulerer medlemsinnskuddet ikke er i tråd med bestemmelsene i CRR om at instrumentene skal være evigvarende. De mener videre at bestemmelsen om at det trekkes medlemsinnskudd ved utbetaling av lån innebærer en form for selvfinansiering av egenkapital.

KfS har gjennomført et arbeid for å kartlegge avbøtende tiltak slik at selskapets kapitalinstrumenter tilfredsstillende alle krav i CRR.

Selskapet har utarbeidet forslag til endringer i vedtektene som er til behandling i Finanstilsynet. Selskapet avventer Finanstilsynets vurdering. Med utgangspunkt i tidsplanen som foreligger for utredning av egenkapitalbevisinstrumentet, forventer vi at det også kan ta tid før det foreligger en konklusjon rundt medlemsinnskuddene.

Fremtidsutsikter

Utsiktene for norsk økonomi er fortsatt preget av stor usikkerhet. De siste inflasjonstallene viser at prisstigningen er avtagende, men fortsatt godt over målet til Norges Bank. Den svake kronkursen bidrar også til at forventningene om en fortsatt høy inflasjon består. Prognosen for styringsrenten ble oppjustert i pengepolitiske rapport fra juni, og i september indikerte Norges Bank at styringsrenten kan øke til 4,5 prosent i løpet av høsten.

Økte rentekostnader og generelt svake utsikter for eiendomsmarkedet bidrar til å redusere etterspørsel etter kreditt og dermed også sparebankenes vekstutsikter og etterspørsel etter lån.

Kredittpåslagene steg mye gjennom 2022 og de høye nivåene har vedvart i 2023. Dette medfører at det er fordelaktig for bankene å benytte innskudd og boligkreditt som finansieringsløsning hvis de har denne muligheten.

Vi forventer at utlånsvolumet vil holde seg relativt stabilt i andre halvår. Grønne lån til sparebankene er økende. Andelen grønne lån utgjør nå 35% av totale utlån. I konkurranse med andre finansieringskilder til bankene tror vi grønne lån fra KfS blir viktig fremover. Tilbakemeldinger fra sparebankene viser at et stort flertall av bankene har planer om grønne innlån de neste årene. Vi forventer derfor at interessen for grønne utlån i KfS vil fortsette å vokse og utgjøre en økende andel av volumet i KfS fremover.

Økte renter har bidratt til en god resultatutvikling hittil i år. Vi forventer at denne utviklingen fortsetter i fjerde kvartal.

KfS har god soliditet. Til tross for usikkerhet knyttet til utviklingen i norsk økonomi og mørke skyer i horisonten for eiendomsmarkedet, anser vi at KfS har en lavrisiko utlånsportefølje. Vi forventer ikke at det vil kunne oppstå tap.

Resultat

Tall i mill.kr	Note	3. kvartal 2023	3. kvartal 2022	Hittil i 2023	Hittil i 2022	Året 2022
Renteinntekter		49,64	23,96	129,02	60,22	94,85
Rentekostnader		47,11	22,54	122,21	56,13	88,64
Netto renteinntekter	4	2,53	1,42	6,82	4,09	6,21
Provisjonsinntekter og -kostnader		-0,00	-0,00	-0,01	-0,01	-0,01
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	11	0,50	-0,22	0,62	-0,72	-0,42
Andre driftsinntekter		-	-	-	-	-
Sum andre driftsinntekter		0,50	-0,22	0,60	-0,73	-0,43
Personalkostnader		0,93	0,94	2,23	2,29	3,03
Andre driftskostnader		0,63	0,74	1,92	2,03	2,56
Avskrivninger på varige driftsmidler		-	-	-	-	-
Sum driftskostnader		1,56	1,68	4,15	4,31	5,58
Resultat før nedskrivninger og skatt		1,47	-0,48	3,27	-0,95	0,19
Nedskrivninger og tap på utlån	6	-	-	-	-	-
Resultat av drift før skatt		1,47	-0,48	3,27	-0,95	0,19
Skatt på ordinært resultat		0,43	-0,10	1,00	-0,16	0,15
Resultat av drift etter skatt		1,04	-0,38	2,27	-0,78	0,05

Balanse

Tall i mill.kr	Note	30.09.2023	30.09.2022	31.12.2022
EIENDELER				
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		27,51	44,71	24,94
Utlån til kunder til amortisert kost	3	3 757,91	3 785,73	3 686,04
Sertifikater, obligasjoner og andre verdipapirer til virkelig verdi	10	76,91	81,43	79,21
Utsatt skattefordel		-	-	-
Andre eiendeler		0,76	0,79	0,20
Sum eiendeler		3 863,09	3 912,66	3 790,40
GJELD OG EGENKAPITAL				
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7	3 638,20	3 704,92	3 575,80
Annen gjeld		0,22	0,24	0,18
Utsatt skatt		1,34	0,26	0,55
Påløpte kostnader og mottatt ikke opptjente inntekter		0,45	0,66	0,76
Andre avsetninger		-	-	-
Sum gjeld		3 640,21	3 706,07	3 577,29
Innskutt egenkapital				
Medlemsinnskudd		161,28	148,08	153,78
Overkurs		0,02	0,02	0,02
Egenkapitalbeviskapital	13	50,00	50,00	50,00
Opptjent egenkapital				
Annen egenkapital		9,32	9,27	9,32
Sum egenkapital		222,88	206,58	213,11
Sum gjeld og egenkapital		3 863,09	3 912,66	3 790,40

Bergen, 6. november 2023
Styret for Kredittforeningen for Sparebanker

Peter Frølich (s.)
Styrets leder

Anne-Grethe Knudsen (s.)
Styrets nestleder

Bjørn Asle Hynne (s.)
Styremedlem

Jermund Lien Molland (s.)
Varamedlem

Tor Espnes (s.)
Styremedlem

Lars W. Lynngård (s.)
Adm. Direktør

Endring i egenkapital

(i mill. kr)

	Medlems- innskudd	Egenkapital- beviskapital	Overkurs- fond	Opptjent egenkapital	Total
Egenkapital pr. 31.12.22	153,78	50,00	0,02	9,32	213,11
Innbetaling av medlemsinnskudd	7,50				7,50
Utbetaling av medlemsinnskudd					-
Årets resultat				2,27	2,27
Egenkapital pr. 30.09.23	161,28	50,00	0,02	11,59	222,88

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Delårsregnskapet er avlagt i henhold til International Financial Reporting Standards (IFRS) godkjent av EU, herunder IAS 34 – delårsrapportering. Finansielle eiendeler og forpliktelser er i regnskapet enten målt til amortisert kost, til virkelig verdi over resultatet eller til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader. En beskrivelse av regnskapsprinsippene som er lagt til grunn framkommer av note 1 i årsregnskapet for 2020.

KfS har valgt å benytte muligheten gitt av 'Årsregnskapsforskriften for banker, kredittforetak og finansieringsselskaper' til å ikke utarbeide kontantstrømvørsikt i delårsregnskapene.

Note 2 – Bruk av estimater og skjønnsmessige vurderinger

Foreningens regnskapsavleggelse vil i noe grad være basert på estimater og skjønnsmessige vurderinger. Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende, og er basert på historiske erfaringer og forutsetninger om fremtidige hendelser som anses sannsynlige på balansetidspunktet. Det er knyttet usikkerhet til de forutsetninger og forventninger som ligger til grunn for anvendte estimater og skjønnsmessige vurderinger. De regnskapsmessige estimatene vil derfor sjeldent være fullt ut i samsvar med endelig utfall, og representerer en risiko for fremtidige vesentlige endringer i balanseført verdi på finansielle instrumenter.

Nedskrivning på utlån

Etter IFRS 9 skal en måle forventet kreditttap på en måte som gjenspeiler et objektivt sannsynlighetsveid beløp som fastsettes ved å vurdere en rekke mulige utfall, tidsverdien av penger og rimelige og dokumenterbare opplysninger knyttet til fortid, nåtid og fremtidige økonomiske forhold. Metoden for måling av forventet kreditttap avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden førstegangsinnregning da dette vil være avgjørende for hvorvidt nedskrivningene baseres på 12 måneders forventet tap eller forventet tap over levetiden.

Dette innebærer at beregningene vil være basert på skjønn blant annet knyttet til hvordan en definerer hva som utgjør en vesentlig økning i kredittrisiko og hvordan en tar høyde for fremtidsrettet informasjon.

Modellen for beregning av forventet tap er beskrevet i note 1, og note 12 i årsrapport 2020. Utlånsporteføljen til KfS består i sin helhet av utlån til norske sparebanker og utlånsporteføljen har historisk hatt lave tap.

Virkelig verdi for finansielle instrumenter

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked, fastsettes ved å bruke ulike verdsettelsesteknikker. I disse vurderingene baserer foreningen seg i størst mulig grad på markedsforholdene på balansedagen. Dersom det ikke er observerbare markedsdata gjøres det antagelser om hvordan markedet vil prise instrumentet, for eksempel basert på prising av tilsvarende instrumenter.

I verdsettelsene kreves det utstrakt bruk av skjønn, blant annet ved vurdering av kredittrisiko, likviditetsrisiko og volatilitet. En endring i en eller flere av disse faktorene kan påvirke fastsatt verdi for instrumentet.

Virkelig verdi for finansielle instrumenter framgår av note 9.

Note 3 - Segment og utlånsfordeling

(I mill. kr)

Foreningens virksomhet er rettet mot segmentet sparebanker. Der KFS tilbyr mellomlange og langsiktige lån til sparebanker.

Utlån fordelt etter fylke	30.09.2023		30.09.2022		31.12.2022	
	Antall banker	Utlån	Antall banker	Utlån	Antall banker	Utlån
Agder	6	585	6	510	6	535
Innlandet	2	21	2	21	2	21
Møre og Romsdal	3	275	4	405	3	275
Nordland	3	200	3	250	3	250
Oslo	1	150	0	-	1	100
Rogaland	2	245	2	345	2	295
Trøndelag	10	930	11	965	11	945
Vestfold og Telemark	4	510	4	440	4	530
Vestland	4	490	4	570	4	540
Viken	4	325	3	265	2	175
Sum	39	3 731	39	3 771	38	3 666

Engasjementsstørrelse	30.09.2023			30.09.2022			31.12.2022		
	Mill. kr	%	Antall banker	Mill. kr	%	Antall banker	Mill. kr	%	Antall banker
0 – 10 mill.	16	0 %	2	16	0 %	2	16	0 %	2
11 – 25 mill.	40	1 %	2	45	1 %	2	55	2 %	3
26 – 50 mill.	240	6 %	5	405	10 %	9	240	7 %	5
51 – 75 mill.	275	7 %	4	285	7 %	4	335	9 %	5
76 – 100 mill.	880	24 %	9	935	24 %	10	580	16 %	6
Over 100 mill.	2 280	61 %	17	2 251	57 %	14	2 440	67 %	17
Sum	3 731	100 %	39	3 937	100 %	41	3 666	100 %	38

Forfallsoversikt:

	Antall lån	Forfall 2023	Forfall 2024	Forfall 2025	Forfall 2026	Forfall 2027	Forfall 2028	Totalt
2019	16	245,00	450,00	-	-	-	-	695,00
2020	4	-	125,00	-	-	-	-	125,00
2021	39	80,00	800,00	-	666,00	-	-	1 546,00
2022	21	200,00	80,00	335,00	265,00	-	-	880,00
2023	11	-	-	100,00	160,00	-	225,00	485,00
	91	525,00	1 455,00	435,00	1 091,00	-	225,00	3 731,00

Gjennomsnittlig engasjementsstørrelse pr. 30.09.2023 er kr 95,7 mill.

Låntakere gruppert etter forvaltningskapital og lån	Antall låntakere	Samlet lån
Forvaltningskapital over 10 mrd.	4	415
Forvaltningskapital 5 - 10 mrd.	16	1 356
Forvaltningskapital 3 – 5 mrd.	12	1 385
Forvaltningskapital 1 – 3 mrd.	6	515
Forvaltningskapital under 1 mrd.	1	60
Sum	39	3 731

Note 4 – Netto renteinntekter

(i mill. kr)

	3. kvartal 2023	3. kvartal 2022	Hittil i 2023	Hittil i 2022	Året 2022
Renteinntekter					
Renteinntekter av utlån til kunder	48,92	23,49	127,14	59,08	93,16
Renteinntekter obligasjonsplasseringer	0,72	0,47	1,89	1,14	1,69
Sum renteinntekter	49,64	23,96	129,02	60,22	94,85
Rentekostnader					
Rentekostnader av ansvarlig lånekapital	0,58	0,20	1,44	0,35	0,69
Rentekostnader obligasjoner	46,35	22,06	120,15	55,04	87,01
Andre rentekostnader	0,18	0,29	0,62	0,73	0,93
Sum rentekostnader	47,11	22,54	122,21	56,13	88,64
Netto renteinntekter	2,53	1,42	6,82	4,09	6,21

Note 5 – Risikoklassifisering

Norske sparebanker representerer en god risikoklasse. Ingen norsk sparebank har påført sine kreditorer tap siden 1934. Sparebankene er underlagt omfattende tilsyn ved Finanstilsynet og utviklingen i den enkelte bank følges opp av markedsaktører og analytikere.

I sin kredittvurdering av låntakerne legger KfS til grunn det omfattende kredittanalysearbeid som utføres av ratingbyråer, norske meglerhus og banker. Det er i dag flere ulike meglerhus og banker som gir kredittscore til alle norske sparebanker. De største sparebankene har også offisiell rating fra en eller flere anerkjente internasjonale ratingbyråer.

Dersom banken har en offisiell rating fra et ratingbyrå, legger KfS denne til grunn i sin risikoklassifisering. Men dersom banken ikke har en offisiell rating, legger KfS til grunn den kredittscore den enkelte sparebank har hos DNB Markets og Sparebank 1 Markets. Styret i KfS fastsetter en kredittramme på den enkelte bank. For å få en kredittramme må en bank ha en estimert kredittkarakter (rating) på BBB- eller bedre i et flertall av de eksterne ratinganalyser som KfS benytter ved kredittvurdering av bankene på det tidspunktet lånet innvilges. Kredittkarakter er hentet fra en skala fra AAA (best) til C (dårligst). Karakteren beskriver låntakerens kredittverdighet og evne til å møte sine forpliktelser. Karakteren BBB- (investment grade) eller bedre reflekterer god kredittverdighet og god evne til å møte sine forpliktelser.

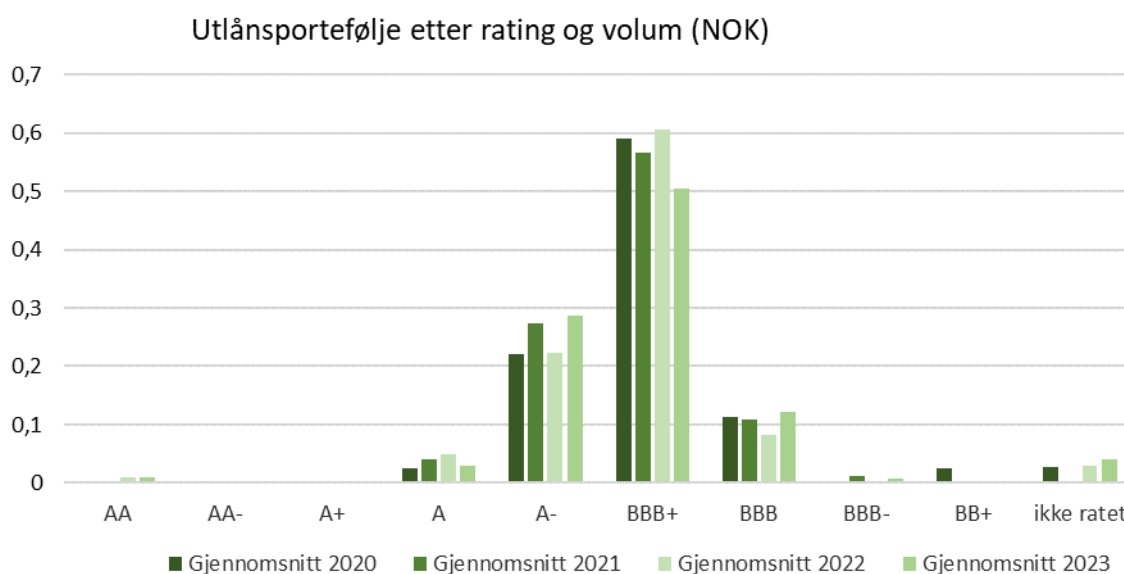
Tabellen under som gir en oppsummering av samlet utlånsvolum til sparebankene pr. 30.09.23 fordelt på ratingklasse.

Kredittkarakter	DNB 1)	Spb 1 Markets 2)	Gjennomsnitt
AA	1,88 %	0,00 %	0,94 %
AA-	0,00 %	0,00 %	0,00 %
A+	0,00 %	0,00 %	0,00 %
A	0,00 %	5,76 %	2,88 %
A-	26,03 %	31,36 %	28,69 %
BBB+	54,95 %	46,13 %	50,54 %
BBB	11,53 %	12,73 %	12,13 %
BBB-	1,61 %	0,00 %	0,80 %
BB+	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Ikke ratet	4,02 %	4,02 %	4,02 %
	100,0 %	100,0 %	100,0 %

1) DNB Markets Bank Report 2022

2) Sparebank 1 Markets Credit Score report 2Q 2022

I figuren under har vi sammenstilt kredittratingen av utlånene i 2023 med tilsvarende tall for 2022, 2021 og 2020.

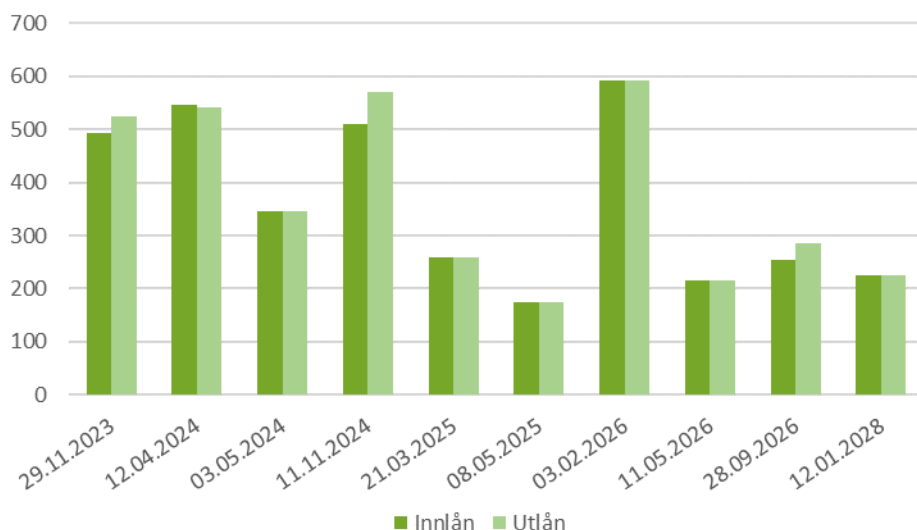
Selv om alle låntakere i KfS er klassifisert i samme risikoklasse gjennomføres det en prisdifferensiering, slik at de som er best ratet, får en lavere pris enn de som er svakest ratet. Gjennom dette får man også med de godt ratede bankene som låntakere. Dermed blir gjennomsnittlig porteføljekvalitet høyere og risikospredningen bedres.

Renterisiko

Renterisiko er eliminert ved at alle innlån, utlån og plasseringer gjøres til flytende rente. Gjennom at innlån og utlån i tillegg har lik løpetid, like termindatoer og regler for renteregulering har KfS heller ikke nevneverdig renterisiko. Ettersom alle aktiva og passiva følger 3 måneders flytende rente og over 95% av aktiva og passiva er matchet med identiske renteregulering- og termindatoer gjøres det ikke beregninger av renterisiko.

Likviditetsrisiko

Utlån til bankene blir gitt med like lang løpetid som de korresponderende innlån. KfS har ingen plikt til å sikre refinansiering av bankenes lån og foretaket har derfor liten refinansieringsrisiko.

Note 6 - Tap på utlån

(I mill. kr.)

Utlånsporteføljen til KfS består i sin helhet av utlån til norske sparebanker. KfS benytter offentlig tilgjengelig ratinger, og/eller kvalitative creditscores som estimat på våre engasjements misligholds sannsynlighet, og til å vurdere signifikante endringer i denne. Historisk har ikke sparebankene påført kreditorer særlige tap. I årene etter finanskrisen har bankene også fått en mer og mer robust kapitalstruktur. KfS sitt utgangspunkt er at kundenes balanser er av en slik kvalitet at vi ved mislighold ikke vil være spesielt tapsutsatt, og at LGD følgelig må være tilnærmet lik 0. Tapsmodellen er ytterligere beskrevet under note 1 i årsrapporten.

	Nedskrivninger				Utlån			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totale nedskrivninger	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totale utlån
Tapsavsetninger 01.01.2023	-	-	-	-	3 666,00	-	-	3 666,00
Fra Nivå 1 til Nivå 2	-	-	-	-	-	-	-	-
Fra Nivå 1 til Nivå 3	-	-	-	-	-	-	-	-
Fra Nivå 2 til Nivå 3	-	-	-	-	-	-	-	-
Fra Nivå 3 til Nivå 2	-	-	-	-	-	-	-	-
Fra Nivå 2 til Nivå 1	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilgang nye engasjementer	-	-	-	-	485	-	-	485,00
Avgang engasjementer	-	-	-	-	-420	-	-	-420,00
Endret tapsavsetning for eng. som ikke har migrert	-	-	-	-	-	-	-	-
Tapsavsetninger 30.09.2023	-	-	-	-	3 731,00	-	-	3 731,00

Note 7 – Innlån

(I mill. kr.)

	30.09.2023	30.09.2022	31.12.2022
Sertifikat og andre kortsiktige låneopptak	-	-	-
Obligasjonsgjeld	3 613	3 746	3 606
Egne ikke amortiserte sertifikat/obligasjoner	-	61	50
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	3 613	3 685	3 556

INNLÅN	PÅLYDENDE	RENTE	1. OPPTAK	FORFALL	BOKFØRT 30.09.2023
NO0010842891 - KFS58 PRO	492	3 MND NIBOR + 0,90 %	07.02.2019	29.11.2023	495
NO0010850134 - KFS60 PRO	545	3 MND NIBOR + 0,74 %	12.04.2019	12.04.2024	552
NO0010868474 - KFS61 PRO	510	3 MND NIBOR + 0,69 %	11.11.2019	11.11.2024	515
NO0010921372 - KFS62 PRO ESG	591	3 MND NIBOR + 0,54 %	03.02.2021	03.02.2026	596
NO0010921380 - KFS64 PRO ESG	345	3 MND NIBOR + 0,39 %	03.02.2021	03.05.2024	348
NO0010110439 - KFS63 PRO	255	3 MND NIBOR + 0,52 %	28.09.2021	28.09.2026	252
NO0010482050 - KFS65 PRO	260	3 MND NIBOR + 0,69 %	21.03.2022	21.03.2025	260
NO0010495284 - KFS66 PRO ESG	175	3 MND NIBOR + 0,61 %	08.04.2022	08.05.2025	176
NO0010524968 - KFS67 PRO ESG	215	3 MND NIBOR + 0,79 %	11.05.2022	11.05.2026	216
NO0010820648 - KFS68 PRO	225	3 MND NIBOR + 1,22 %	26.01.2023	12.01.2028	228
Sum	3 613				3 636
Egenbeholdning	-				
Netto	3 613				

Note 8 - Kapitaldekning

(i mill. kr.)

Kapitaldekningsreglene setter krav til kapitaldekning for finansforetak. KfS rapporterer kapitaldekningen etter standardmetoden. Kapitaldekningsreglene setter et minimumskrav på 8% ansvarlig kapital i forhold til en risikovekting av poster i og utenfor balansen, samt krav om ulike buffere som skal dekkes av ren kjernekapital.

	30.09.2023	30.09.2022	31.12.2022
Medlemsinnskudd	161,28	148,08	153,78
Overkurs	0,02	0,02	0,02
Annen egenkapital	9,32	9,27	9,32
Fradrag i ren kjernekapital	-0,08	-0,86	-0,08
Sum ren kjernekapital	170,54	156,50	163,03
Sum kjernekapital	170,54	156,50	163,03
Egenkapitalbeviskapital	50,00	50,00	50,00
Fradrag i ansvarlig kapital	-	-	-
Sum tilleggskapital	50,00	50,00	50,00
Sum ansvarlig kapital	220,54	206,50	213,03
Risikovektet beregningsgrunnlag	782,00	794,77	765,50
Samlet minimumskrav til ansvarlig kapital	125,12	119,22	118,65
Kapitaldekning	28,20 %	25,98 %	27,83 %
Kjernekapitaldekning	21,81 %	19,69 %	21,30 %
Ren kjernekapitaldekning	21,81 %	19,69 %	21,30 %
Uvektet kjernekapitaldekning	4,41 %	4,00 %	4,30 %
Spesifikasjon av samlet kapitalkrav			
	30.09.2023	30.09.2022	31.12.2022
Kredittrisiko			
Institusjoner			
20 %	60,57	61,47	59,38
50 %			
100 %	0,86	0,85	0,73
Obligasjoner med fortrinnsrett			
10 %	0,29	0,29	0,29
Sum kapitalkrav kredittrisiko	61,72	62,62	60,40
Sum kapitalkrav operasjonell risiko	0,84	0,97	0,84
Sum CVA-risiko	-	-	-
Bufferkrav			
Bevaringsbuffer (2,5%)	19,55	19,87	19,14
Motsyklisk buffer (2,5% fra 31.03.23)	19,55	11,92	15,31
Systemrisikobuffer (3%)	23,46	23,84	22,97
Sum bufferkrav	62,56	55,63	57,41
Minimumskrav ansvarlig kapital	125,12	119,22	118,65

KfS benytter følgende metoder for fastsettelse av beregningsgrunnlaget:

Kredittrisiko:	Standardmetoden
Operasjonell risiko:	Basismetoden
CVA-risiko:	Standardmetoden

Note 9 – Klassifisering av finansielle instrumenter

(I mill. kr.)

30.09.2023

	Finansielle eiendeler og gjeld til amortisert kost	Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	Ikke finansielle eiendeler og forpliktelser	Sum
Eiendeler				
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	27,51			27,51
Utlån til kunder	3 757,91			3 757,91
Sertifikater, obligasjoner og andre verdipapirer		76,91		76,91
Andre eiendeler			0,76	0,76
Sum eiendeler	3 785,42	76,91	0,76	3 863,09
Forpliktelser				
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	3 638,20			3 638,20
Annen gjeld og forpliktelser			2,01	2,01
Sum forpliktelser	3 638,20	-	2,01	3 640,21

30.09.2022

	Finansielle eiendeler og gjeld til amortisert kost	Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	Ikke finansielle eiendeler og forpliktelser	Sum
Eiendeler				
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	44,71			44,71
Utlån til kunder	3 785,73			3 785,73
Sertifikater, obligasjoner og andre verdipapirer		81,43		81,43
Andre eiendeler			0,79	0,79
Sum eiendeler	3 830,44	81,43	0,79	3 912,66
Forpliktelser				
Sum egenkapital	3 704,92			3 704,92
Annen gjeld og forpliktelser			1,16	1,16
Sum forpliktelser	3 704,92	-	1,16	3 706,07

31.12.2022

	Finansielle eiendeler og gjeld til amortisert kost	Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	Ikke finansielle eiendeler og forpliktelser	Sum
Eiendeler				
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	24,94			24,94
Utlån til kunder	3 686,04			3 686,04
Sertifikater, obligasjoner og andre verdipapirer		79,21		79,21
Andre eiendeler			0,20	0,20
Sum eiendeler	3 710,98	79,21	0,20	3 790,40
Forpliktelser				
Sum egenkapital	3 575,80			3 575,80
Annen gjeld og forpliktelser			1,49	1,49
Sum forpliktelser	3 575,80	-	1,49	3 577,29

Note 10 – Finansielle instrumenter til virkelig verdi

(I mill. kr.)

30.09.2023	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler				
Sertifikater, obligasjoner og obligasjonsfond	25,40	51,51	-	76,91
Sum	25,40	51,51	-	76,91

30.09.2022	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler				
Sertifikater og obligasjoner	14,50	66,93	-	81,43
Sum	14,50	66,93	-	81,43

31.12.2022	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler				
Sertifikater og obligasjoner	24,83	54,39	-	79,21
Sum	24,83	54,39	-	79,21

Nivå 1: Verdsettes ved bruk av noterte priser i aktive markeder

Markedspris på balansedagen er benyttet. Priser framkommer som eksternt observerbare priser, kurser eller renter fra en børs, forhandler, megler eller lignende, og prisene representerer faktiske og hyppige markedstransaksjoner på armlengdes avstand. I kategorien inngår blant annet børsnoterte aksjer og obligasjonsfond.

Nivå 2: Verdsettelse ved bruk av observerbare markedsdata

Verdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsene, og som også inkluderer noterte priser i ikke aktive markeder. Verdien er basert på nylige observerbare markedsdata i form av en transaksjon i instrumentet mellom informerte, villige og uavhengige parter.

Nivå 3: Verdsettelse på annen måte enn basert på observerbare markedsdata

Hvis fastsettelse av verdi ikke er tilgjengelig ved bruk av nivå 1 eller 2 benyttes verdsettelsesmetoder som baserer seg på ikke-observerbar informasjon. Instrumenter i denne kategori verdsettes etter metoder som er basert på estimerte kontantstrømmer, vurdering av eiendeler og gjeld i selskaper, og modeller hvor vesentlige parametere ikke er basert på observerbare markedsdata eller eventuelle bransjestandarder.

Note 11 – Netto gevinst / tap på finansielle instrumenter

(I mill. kr.)

	3. kvartal 2023	3. kvartal 2022	Hittil i 2023	Hittil i 2022	Året 2022
Netto gevinst/tap på finansielle eiendeler til <u>virkelig verdi</u>					
Netto gevinst/tap på rentebærende verdipapirer	0,50	-0,22	0,62	-0,72	-0,42
Netto gevinst tap på finansielle instrumenter	0,50	-0,22	0,62	-0,72	-0,42

Note 12 - Rentederivatavtaler

KfS anvender de vanligste finansielle instrumenter utenom balansen for å styre KfS sin renterisiko. KfS har per 30.09.2023 ingen valutarisiko eller inngåtte avtaler om sikringsforretninger.

Note 13 - Egenkapitalbeviskapital

KfS hadde pr. 30.09.2023 en egenkapitalbeviskapital på kr 50 millioner fordelt på 50 000 egenkapitalbevis pålydende kr 1 000. Egenkapitalbeviskapitalen ble tegnet til kurs 103 og ble innbetalt 18. mai 2004.

Egenkapitalbeviskapitalen regnes fra 2014 med som tilleggskapital i kapitaldekningen. Egenkapitalbevisene var ved utgangen av 3. kvartal 2023 eiet av til sammen 39 sparebanker og Eiendoms kreditt. Egenkapitalbevisenes omsettelighet er i henhold til vedtektene begrenset og betinget av samtykke fra styret i KfS, jfr. allmennaksjeloven §§ 4-15 til 4-17. Egenkapitalbevisene som er registrert i Verdipapirsentralen er ikke børsnotert.

Egenkapitalbevisene med antall egenkapitalbevis per 30.09.2023:

Agder Sparebank	740	Sogn Sparebank	1380
Aurskog Sparebank	920	Sparebank 1 Helgeland	1840
Berg Sparebank	460	Sparebank 1 Nordmøre	1380
Eiendoms kreditt AS	5000	Sparebank 1 Ringerike Hadeland	920
Evje Og Hornnes Sparebank	460	Sparebank 1 SMN	920
Fana Sparebank	920	Sparebank 1 Sørøst-Norge	3680
Flekkefjord Sparebank	920	Sparebank 1 Østfold Akershus	1380
Haltdalen Sparebank	920	Sparebank 1 Østlandet	920
Haugesund Sparebank	920	Sparebank 68 Grader Nord	920
Hegra Sparebank	690	Sparebanken Narvik	920
Hjelmeland Sparebank	920	Sparebanken Sogn Og Fjordane	3220
Jæren Sparebank	920	Sparebanken Vest	4690
Larvikbanken	920	Sparebanken Øst	2760
Lillesands Sparebank	460	Sparekillingsbanken	920
Luster Sparebank	460	Søgne Og Greipstad Sparebank	1200
Nidaros Sparebank	920	Tolga-Os Sparebank	690
Orkla Sparebank	460	Trøndelag Sparebank	1010
Romerike Sparebank	460	Valle Sparebank	460
Romsdal Sparebank	460	Voss Sparebank	1840
Skudenes & Aakra Sparebank	560	Ørland Sparebank	460

Solheimsgaten 11, 5058 Bergen
E-post: kfs@eiendoms kreditt.no
www.kredittforeningen.no